

FDI 2005, 24.–27. august i Montréal, Canada

Velorganisert og strukturert

Årets FDI-kongress fant sted i Montréal i Canada, med mellom 50 og 60 norske deltakere. Et stort og variert fagprogram bød på mange gode forelesere, og flere som ikke holdt mål, forteller lederen i Tannlegeforeningens fagnevnd, Nina Wiencke Gerner, og legger til at selv om utstillingen var kjempestor gjenkjente hun de fleste produktene fra den hjemlige Nordental. Årets FDI-kongress bød også på et historisk lederskifte. Da Dr. Heung-Ryul Yoon overlot roret til belgiske Dr. Michele Aerden fikk FDI sin første kvinnelige president. Hennes hjertesaker er yrkesstolthet, etikk og forbedring av oral helse i verden.

Dr. Michele Aerden fra Belgia ble valgt til FDI's første kvinnelige president på årets møte i Montréal. Foto Gudrun Sangnes. Bildet er tatt på FDI-kongressen i 2004.

Foreleserne på FDI er mange og med ulik bakgrunn. Det er slett ikke alt som presenteres som passer like godt for norske forhold, og man må være kritisk, sier Nina Wiencke Gerner når hun kommer fra årets FDI-kongress.

– Men det er alltid noe å lære. Noe av det som var nytt for meg, var et forkurs om «air-abrasion». I stedet for å bore opp små kariesangrep i fissurer, «pensler» en bort kariesangrepet med en slags sandblåsingsteknikk. Dette er en tannbevarende teknikk, i tråd med «minimal invasive dentistry techniques» som det er så mye snakk om for tiden, og den skal være smertefri for pasienten.

Apparatet man bruker egner seg til fissurer, små kariesangrep og til å fjerne gammel kompositt når en skal inspisere eventuelle sprekker i tennene. Om ikke annet var det morsomt å få prøve apparatet på tannmodeller. Det ble også vist hjelpemidler til å diagnostisere kariesangrep som er vanskelige å oppdage, for eksempel mellom tennene. For meg virker det besnærende å kunne lese av dybden på kariesangrepet ved hjelp av en laserfluoriserende teknikk. Det ble hevdet at en på denne måten vil kunne diagnostisere 15 prosent flere skjulte kariesangrep enn det en kan ved vanlig diagnostisering.

– Hva kan hjemlige kurs- og landsmøtedeltagere nå vente at fagnevnden bringer videre til dem av temaer eller foredragsholdere ved en senere anledning?

– Fagnemnden deltar på internasjonale møter for å hente inspirasjon og knytte kontakter. Noen ganger inviterer vi gode foredragsholdere til Norge, og ofte får vi ideer til kurs og sesjoner som kan lages med skandinaviske foredragsholdere, tilpasset hjemlige forhold. Jeg vurderer alltid pedagogisk presentasjon og evnen til å snakke tydelig og klart. Det hjelper ikke å være en dyktig forsker, hvis en ikke kan få

frem budskapet på en forståelig og fengende måte. Denne gangen ble jeg fascinert av en sesjon om oral medisin.

Michael Glick fra University of Medicine and Dentistry of New Jersey imponerte meg. Han snakket om betydningen av en god anamnese, og budskapet var at vi må lese mellom linjene på de standardiserte helseskjemaene og bli flinkere til å gå dypere inn i pasientenes helseopplysninger. Jeg fikk anledning til å snakke med Glick etter møtet, og det viste seg at han har svensk opprinnelse og snakker flytende svensk. Han er også redaktør av The Journal of the American Dental Association. Ham har jeg lyst til å invitere til Norge en gang.

– Hva er helthetsinntrykket du sitter igjen med etter årets FDI-kongress?

– Jeg synes møtet var velorganisert og strukturert på alle måter. Kongress-senteret var nytt og moderne og lå veldig sentralt i Montréal. Jeg er imponert over hvor raskt de fikk unna køene. Alt virket så luftig!

– Fagprogrammet var som ventet. Det er mange gode enkeltforelesere, men også mange som ikke er gode nok. Jeg synes også mange forelesere blander butikk og etikk. Reklame for enkeltprodukter passer ikke inn i en forelesning eller forskningspresentasjon. Da blir forskningen useriøs for meg. Det slo meg også at amerikanerne spesielt, er utrolig opptatt av hvordan de kan ta seg betalt av forsikringselskapene for enhver ny forbedring. «How can we bill for this?» var en gjennomgangsreplik.

– Ellers var utstillingen kjempestor. Nå lar ikke jeg meg så lett imponere av nye dubbeditter, men de fleste produktene kjente jeg igjen fra vårt eget landsmøte.

Åpningsseremonien til kongressen hadde et fint kunstnerisk program, og jeg var også til stede ved en mottakelse i Montreal Museum of Fine Arts. Dessuten ble en avsluttende festmiddag i en elegant bygning oppe i fjellet med en

fantastisk utsikt over Montréal i solnedgang et minne for livet.

Klimaet var en overraskelse. Vi fikk deilig og varmt sommervær med 25–30 grader. Men om vinteren er det visst like mange minusgrader. Derfor har de laget en undergrunnsby, hvor en kan bevege seg i milelange handlegater uten dagslys og uavhengig av været. Montréal er fransktalende, men de fleste snakker også engelsk. Den gamle bydelen er franskinspirert med mange hyggelige restauranter, gallerier og butikker, mens den nye byen likner Manhattan, bare renere og roligere, med skyskrapere og moderne arkitektur. Det ble arrangert sommer-OL der i 1976 og Olympiaparken med OL-monumentet preger byen. Lekene satte Montréal i bunnløs gjeld, og innbyggerne betaler fremdeles på en ekstraskatt for å dekke gjelden, forteller Nina Wiencke Gerner.

Ellen Beate Dyvi

Viktig å være med

Generalsekretær i Den norske tannlegeforening, Bjørn Røtnes deltok også på årets FDI-kongress, sammen med NTFs visepresident, Gunnar Lyngstad.

Røtnes mener det er viktig å delta på FDI-møtene, for å bli minnet om hvor ulike problemstillingene er ulike steder i verden. Temaene og deltakerne representerer begge ytterligheter, fra Vest-Europa og Nord-Amerika der tannhelsen er gjennomgående god og til de fattigste landene der det er mer snakk om de helt basale behov.

På årets møte ble det foretatt noen revisjoner i policy statements om blant annet tannbleking, unitvann, hepatitt og hiv, spytt som diagnostisk væske og behovet for munnhelse generelt. Det ble

ikke vedtatt noe som får vesentlig betydning for norske tannlegers praksis. Det som gjaldt bleking var for øvrig basert blant annet på innspill fra personer som Tidendes lesere kjenner godt, nemlig Jon E. Dahl og Ulla Pallesen.

– Det er klart vi på mange måter har mer glede og nytte av det europeiske samarbeidet, der alle landene forholder seg til noenlunde samme virkelighet, og spørsmålene og diskusjonene dermed er mer relevante for oss. Likevel er det av stor betydning at vi er med i FDI. De rike landene bærer budsjettene, mens mye av arbeidet foregår i den underutviklede del av verden. Det er en rimelig fordeling, sier Røtnes.

Ellen Beate Dyvi